

Objectius

Aquesta assignatura correspon a l'estudi dels trastorns específics del llenguatge, excloent-ne les dificultats de llenguatge secundàries a d'altres síndromes. És doncs, en aquest sentit, complementària a l'assignatura d'*Intervenció Psicopedagògica*, en que sí que es tracten els problemes derivats de la sordesa, el retard mental, l'autisme, etc.

Els principals objectius d'aquesta assignatura són els que permeten capacitar a l'alumnat per a les funcions que segueixen:

- Conèixer les bases neurobiològiques del llenguatge.
  - Detecció de les dificultats i dels trastorns específics del llenguatge oral i escrit.
  - Diagnòstic diferencial d'aquests trastorns quan són secundaris a altres síndromes.
  - Orientació per al tractament de les dificultats i dels trastorns específics del llenguatge oral i escrit.
  - Orientació psicopedagògica per a la prevenció dels trastorns esmentats.
-

Temari

I. Bases neurobiològiques del llenguatge

- Cervell i llenguatge. Estructures neurals del llenguatge.
- Especialització hemisfèrica i lateralitat funcional.
- Reds funcionals neurocognitives.

I. Factors socials en l'aprenentatge de la llengua.

- Diversitat lingüística i immigració.
- Factors socioculturals i context escolar.
- Família i pràctiques comunitàries.
- Estratègies d'intervenció lingüística amb alumnat nouvingut.

I. El desenvolupament del llenguatge oral. Dificultats i trastorns.

- Comunicació, llenguatge i parla.

- El desenvolupament pragmàtic, semàntic i morfosintàctic. Dificultats i estratègies d'intervenció.
- Classificació de les dificultats i els trastorns del llenguatge oral.
- Dificultats de parla: problemes d'articulació. Problemes de discriminació auditiva. Problemes de veu. Dificultats de fluïdesa. ?
- Trastorns globals del llenguatge: retard simple del llenguatge i retard greu de llenguatge (disfasia)
- Avaluació i diagnòstic.

I. **Dificultats de processament de la llengua escrita.**

- La recepció i la producció de la llengua escrita.
- Producció i comprensió de texts.
- Dificultats en l'aprenentatge de la llengua escrita.
- Definició i classificació dels tipus de dislexia. Disgrafia i disortografia.
- Avaluació i diagnòstic.

Metodologia

L'assignatura es desenvolupa durant dues hores i mitja setmanals, de les quals una part es dedicarà a l'explicació dels continguts de la matèria i la resta a pràctiques i elaboració d'un treball en grup.

Avaluació

Es tindrà en compte els treballs pràctics realitzats al llarg del curs i el treball en grup elaborat al llarg del curs.

Bibliografia

- Aguilar, E.; Serra, M. (2001) *Análisis del retraso del habla*. Barcelona: Ariel.
- Badia, D; Vilà, M. (1993) *Jocs d'expressió oral i escrita*. Barcelona: Graó.
- Bosch, L. (1987) *Avaluació del desenvolupament fonològic en nens catalanoparlants de 3 a 7 anys*. Barcelona: P.P.U. Document ICE.
- Damasio, A.R.; Damasio, A. (1992) "El cerebro y el lenguaje". *Investigación y Ciencia*. 194, 58-67.
- Del Río, M.J. (1997) *Lenguaje y comunicación en personas con necesidades especiales*. Barcelona: Martínez Roca.
- Ellis, A.W. & Young, A.W. (1992) *Neuropsicología cognitiva humana*. Barcelona: Masson.
- Estévez González, A. (1992) "Lateralidad y asimetría funcional cerebral: Fundamentos". *Revista de logopedia, Foniatría y Audiología*. XII, 138-151.

- Estévez, A.; García-Sánchez, C.; Junqué, C. (1996) "Neuropsicología de la zurdería: conocimientos actuales". *Revista de Neurología*; 24: 515-522.
- Farrés, J. i alt. (2001) "Consideracions sobre l'ensenyament del català. Enfoc comunicatiu". *Llengua i immigració a Catalunya. Diversitat lingüística i aprenentatge de les llengües*. Barcelona. Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, pp. 99-123.
- Giasson, J. (1990) "Les macroprocessus. Deuxième partie: les textes narratifs". *La compréhension en lecture*. De Boeck Université, pp 89-102.
- Gregory, E. (1996) "Learning from the community: a family literacy project with Bangladeshi-origin children in London. In Wolfendale and Topping (Ed). *Family involved in literacy*. London. Casell, pp. 89-102.
- Habib, M. (1994) *Bases neurológicas de las conductas*. Barcelona: Masson.
- Hynd, G.W; Cohen, M. (1987) *Dislexia. Teoría, examen y clasificación desde una perspectiva neuropsicológica*. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericana. (cap. 2)
- LeHuche, F. (1993) *La voz*. Barcelona: Masson.
- Maruny, L.; Molina, M. (2001) *Adquisició del català i competència comunicativa en alumnes d'origen marroquí a l'ensenyament obligatori. Memòria d'investigació*. Barcelona. Fundació Bofill.
- Mataró, M. (1994) "Afásias infantiles. Revisión". *Revista de Logopedia, Foniatria y Audiología*; XIV: 102-107.
- Montané, M.; Roc, M. (2002) "Una experiencia europea de innovación pedagógica basada en la escritura de un libro". *European Journal of Teacher Education*.; vol. 25, nº 1: 60-76.
- Narbona, J.; Chevrie-Muller (1997) *El lenguaje del niño. Desarrollo normal, evaluación y trastornos*. Barcelona: Masson.
- Pérez, E.; Serra, M. (1998) *Anàlisi del retard del llenguatge*. Barcelona: Ariel.
- Purves, D. et al. (2001) *Invitación a la neurociencia*. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericana.
- SEDEC (1990) *Ensenyament-aprenentatge del català per a alumnes d'incorporació tardana*. Barcelona. Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
- Solé, E. (2002) "Eines per a la iniciació al nostre codi lingüístic per a a alumnat estranger". *Àmbits de Psicopedagogia. Revista Catalana de Psicopedagogia i Educació*; 4: 25-29
- Springer, S.P.; Deusch, G. (2001) *Cerebro izquierdo, Cerebro derecho*. Barcelona: Ariel Neurociencia.
- Vallés-Arándiga, A. (1993) *Dificultades de aprendizaje y actividades de refuerzo educativo*. Valencia: Promolibro.
- Verger, K.; Sastre, V. (2000) "Bases neurals de la lectura i l'escriptura". *Suports*; vol. 4, nº 1: 6-18.